

## 53. Què va succeir en el Concili de Nicea?

El Concili I de Nicea és el primer Concili Ecumènic, és a dir, universal, ja que van participar-hi bisbes de totes les regions on hi havia cristians.

06/07/2006

Va tenir lloc quan l'Església va poder gaudir d'una pau estable i disposava de llibertat per a reunir-se obertament. Es va desenvolupar del 20 de maig al 25 de juliol de l'any 325. En ell van participar alguns bisbes que tenien en els seus cossos

els senyals dels càstigs que havien sofert per mantenir-se fidels en les persecucions passades, que encara eren molt recents.

L'emperador Constantí, que per aquestes dates encara no s'havia batejat, va facilitar la participació dels bisbes, posant a la seva disposició els serveis de postes imperials perquè fessin el viatge, i oferint-los hospitalitat en Nicea de Bitínia, prop de la seva residència de Nicomèdia. De fet, va considerar molt oportuna aquesta reunió, ja que, després d'haver assolit amb la seva victòria contra Licini , l'any 324, la reunificació de l'Imperi, també desitjava veure unida a l'Església, que en aquests moments estava sacsejada per la predicació d'Arrio, un sacerdot que negava la veritable divinitat de Jesucrist. Des de l'any 318 Arrio s'havia oposat al seu bisbe Alexandre d'Alexandria, i va ser excomunicat en un sínode de tots els

bisbes d'Egipte. Arrio va fugir i es va anar A Nicomèdia, al costat del seu amic el bisbe Eusebi.

Entre els Pares Conciliars s'hi contaven les figures eclesiàstiques més rellevants del moment. Estava Òsio, bisbe de Còrdova, que segons sembla va presidir les sessions. Hi va assistir també Alexandre d'Alexandria, ajudat pel llavors diaca Atanasi, Marcelo d'Ancira, Macari de Jerusalem, Leonci de Cesarea de Capadòcia, Eustaci d'Antioquia, i uns preveres en representació del Bisbe de Roma, que no pogué assistir a causa de la seva avançada edat. Tampoc van faltar els amics d'Arri, com Eusebi de Cesarea, Eusebi de Nicomèdia i alguns altres. En total van ser uns tres-cents els bisbes que van participar.

Els partidaris d'Arri, que comptaven també amb les simpaties de l'emperador Constantí, pensaven que

quan exposessin els seus punts de vista l'assemblea els donaria la raó. No obstant això, quan Eusebi de Nicomèdia va prendre la paraula per a dir que Jesucrist no era més que una criatura, encara que molt excelsa i eminent, i que no era de naturalesa divina, la immensa majoria dels assistents van notar de seguida que aquesta doctrina traïa la fe rebuda dels Apòstols. Per a evitar tan greus confusions els Pares Conciliars van decidir redactar, sobre la base del credo baptismal de l'església de Cesarea, un símbol de fe que reflectís de manera sintètica i clara la confessió genuïna de la fe rebuda i admesa pels cristians des dels orígens. S'hi diu que Jesucrist és «de la substància del Pare, Déu de Déu, Llum de Llum, Déu veritable de Déu veritable, engendrat no fet, *homoousios tou Patrou* (consubstancial al Pare)». Tots els Pares Conciliars, excepte dos bisbes,

van ratificar aquest Credo, el Símbol Niceno, el 19 de juny de l'any 325

A més d'aquesta qüestió fonamental, a Nicea es va fixar la celebració de la Pasqua el primer diumenge després del primer pleniluni de primavera, seguint la praxi habitual en l'església de Roma i en moltes altres. També es van tractar algunes qüestions disciplinars de menor importància, relatives al funcionament intern de l'Església.

Pel que fa al tema més important, la crisi arriana, poc temps després Eusebi de Nicomèdia contant amb l'ajuda de Constantí va aconseguir tornar a la seva seu, i el propi emperador va ordenar al bisbe de Constantinoble que admetés Arri a la comunió. Mentrestant, després de la mort d'Alexandre, Atanasi havia accedit a l'episcopat d'Alexandria. Va ser una de les majors figures de l'Església en tot el segle IV, que va

defensar amb gran altura intel·lectual la fe de Nicea, però que precisament per això va ser enviat a l'exili per l'emperador.

L'historiador Eusebi de Cesarea, també proper a les tesis arrianes, exagera en els seus escrits la influència de Constantí en el Concili de Nicea. Si només es disposés d'aquesta font, podria pensar-se que l'Emperador, a més de pronunciar-hi unes paraules de salutació a l'inici de les sessions, va tenir el protagonisme per reconciliar els adversaris i restaurar la concòrdia, imposant-se també en les qüestions doctrinals per sobre dels bisbes que participaven en el Concili. Es tracta d'una versió esbiaixada de la realitat.

Atenent a totes les fonts disponibles es pot dir, certament, que Constantí va propiciar la celebració del Concili de Nicea i va influir en el fet de la seva celebració, prestant tot el seu

suport. No obstant això, l'estudi dels documents mostra que l'emperador no va influir en la formulació de la fe que es va fer en el Credo, perquè no tenia capacitat teològica per a dominar les qüestions que allí es debatien, però sobretot perquè les fórmules aprovades no coincideixen amb les seves inclinacions personals que es mouen més aviat en la línia arriana, és a dir, de considerar que Jesucrist no és Déu, sinó una criatura excelsa.

---

**Bibliografia:** Alois Grillmeier, *Cristo en la tradición cristiana: desde el tiempo apostólico hasta el concilio de Calcedonia (451)*, Sígueme, Salamanca 1997; Javier Paredes (ed.) y otros, *Diccionario de los Papas y concilios*, Ariel, Barcelona 1998.

Francisco Varo

.....

pdf | document generat  
automàticament des de [https://  
dev.opusdei.org/ca/article/53-que-va-  
succeir-en-el-concili-de-nicea/](https://dev.opusdei.org/ca/article/53-que-va-succeir-en-el-concili-de-nicea/)  
(05/08/2025)